

Онангни нега ранжитдинг, Аҳмаджон?

СИЗ БУНГА НИМА ДЕЙСИЗ?

Толбонжон қадрдон дўстим. Болаликдан бирга катта бўлганмиз. Шаҳар ички ишлар бошқармасида ишлайди. У билан тез-тез учрашиб тураман, ширин суҳбатлашамиз. Бу галги суҳбат пайтида у папканинг ичидан бир хат олиб кўлимга туққази.

— Қани, олдин манавини ўқиб кўрчи, — деди у буйруқ оҳангиде.

«Эндиғина ўн саккиз баҳорини кўрдим. Бу орада бир марта қамалиб қичидим. Онаннинг айтишларича «пешонам шўр» экан. Олдинга бутун қиллашмиш пешонам шўрлигига қўйдим. Кейин билсам гап пешонамда эмас экан. Пешонам ҳаммаиники сингари ярақлаган экан-у, ун шўр бостириб юрган ўзим эканман.

Отам бахтсиз тасодиф билан вафот этганда ҳали бир ёшга тулғаман мурғак эканман. Ундан мен учун хотира бўлиб қолган ягона нарсас, ота-бола тушган суратимиз. Суратда, отам менга нимадир дегани, мен жакони кўларимни кўксига қўйиб унга салом бериб турибман. Уша кезде албатта отамнинг боши осмонга етган бўлса керак. Балки уша кема келажакимни ўйлаб мижжа қоқмаганди. Онаннинг айтишича, ҳатто ўлим билан олишиб ётганда ҳам кўларим менга излаб жавдараганмиш.

Юзларимни силаб туриб, ёру дунё билан видолашган экан. Шундай азиз отажонимнинг изорини бирор марта йўқлаб бординми? Қабри атрофида бир тўп гул ўтказдимки.

Онам бошқа турмуш қилади. Бир кун қариндош-уруғлар, кўн-қўшнлар ун қистовга олишди. Шунда у «Ёлғиз ўғлим бегона эркак эшигиде юришини истаманман. Минг қилса ҳам ўғай ўғайда» дегани ёдимда. Кейин хўнграб келиб менга бағрига босгани, қайноқ кўз ёшлари билан юз-кўзимни ўпганлари, худди бирор мени олиб қўядигандек қизғинчилик билан кўтариб нариги уйга олиб чиқиб кетганлари эсимда.

Онам укрини менга бағишлади. Фарзанди келажакимни ўйлаб туниқтонга улаб мижжа қоқмади. Қоқ ярим кечада бошимни силаб йўқлаб ўтирганда бир неча бор уйғониб кетганман. Шунда у билдирмасди, «ёстигини тузатиб қўйяман» дерди аранг лаблари пичирлаб.

Еттинчи синфини аъло баҳолар билан битирдим. Шу йили ёзда эски уйимиз бузиладиган бўлди. Бизга Қорақандишдан икки хонали квартира беришди. Янги уйимиз барча қўлайликларга эга бўлса-да, лекин қадрдон ҳовлимазми ташлаб кетгимиз келмасди. Ушанда балки ойм отажонимнинг «чироғи ўчиб қолганди» туссига ботадиган бўлса, мен эски қадрдон дўстларимдан юзлашиб кетадиганди эришлардим.

Кўч-куронимизни жойлаштириш билан ошора бўлиб, икки кун кўчага чиқмадим. Чой ўстада ойма ёғилим, ҳадеб уйда зерикиб ўтирмай кўчага чиқиб бироз ўйнаб келаётганим. Бу ерда ҳам ўзинг тенги болалар бордир, ўшалар билан танишиб оласан», дедилар. Ойимнинг гапларидан сўнг ташқарига чиқдим. Подъездимизда уч-тўрт тенгқўларим турган экан. Қарим деган бола мен билан эски қадрдонлардек кўриша кетди. У ёнимиздаги уйда яшайди. Кўчиб келган кўнимиз ойсининг қистови билан шифақимизни иккинчи қаватга олиб чиқилишимизга ёрдамлашганди.

— Қиз болодек уйга қамалиб олдингми? — деди у кўриша туриб. Кейин у мени турганлар билан таништирди. Шу-шу Қарим билан юлдузимиз тўғри келиб қолди.

— Менга қара, — деди бир кун у, — сени бир жойга меҳмонга олиб бораман. Яхши оғайинларим бор, танишиб оласан.

Меҳмонга борган жойимиз янги мактабимиз орқасидеги ташландиқ майдон экан. Ун чоғи турли ёшдаги болалар давра олишган. Ҳаммасининг кўлида сигарет. Ўртада ёши биздан каттароқ, қорчадан келган сочи қошини қоплаган бир бола ўтирибди. Олдида ярим чилган бир шиша «Чашма» виносини.

Қарим ҳамма билан бирма-бир кўришиб чиқди. Мен янги «оғайинларимни» кўриб саросимада эдим. — Шеф, — деди Қарим боғи қора болага мурожаат этиб, — янги меҳмон олиб келидим.

Шеф менга бир чимирлиб қўйди-да ёнидаги микти болага мик қилди. У охира рўпарамга келди-ю, тўсатдан башарамга бир тарсани туширди. Калтак зарбидан кўзим чақнаб, ерга яқилиб тушдим.

Бўлмайдим, латта, — деди шеф. Микти боланинг ўзи кўлимдан тортиб турғазиб қўйди.

Утир, лашанб, — деди у биқинида бир туртиб. Индамай ерга чўқаладим. Шеф мени сўроқча тутта кетди. — Чекасаними? — мей йўқ ишорасини қилдим. — Ичасаними? Бизга мунча онасининг боласи керак эмас. Сотиб қўяди, — деди шеф Қаримга нозорини қўйибди тикилиб.

Хайлида турли фикрлар чувалашиб кетди. Бир кўнглим ўримдан туриб уйга жуфтаник роставоргим келди. Бир кўнглим уларга ўзимнинг кимлигини кўрсатиб қўйгим келди. Ўримдан туриб миктининг олдида қандай борганимни-ю, ўнинг башарасига телиб юборганимни билмай қолдим.

Ҳаммаёқ алғов-далғов бўлиб кетди. Шефдан бошқа ҳамма болалар бераварига менга ташланмишди. Яхшиям бахтимга шеф бор экан. Бўлмаса ҳолим нима кечарди, билмайман. Унинг буйруғи билан ҳамма жойига ўтирди. Микти жилмайганича қон аралаш тулпирди.

— Қойил! — деди шеф нихоят менга яқинлашиб. — Шер йигит экансан. Бўлди, бугундан бошлаб биз билан биргасан.

Шеф кўлимга ярим стакан «Чашма» тутди. Қизқ ўстада ичиб юбордим. Ўғил болалигим тутиб ўртадаги сигаретга кўл чўздим.

Ҳаммаси шундан бошланди. Худди боши берк кўчага кириб қолгандек эдим. Ойм кейинги кунларда ниманидир сезгандек безовталанар, ёмон болаларга қўшилиб қолмаслигини қайта-қайта ўқтирарди. Бир кўнглим оймага бор гапни рўй-рост айтгим келарди-ю, лекин унинг дилига озор беришдан қўрқардим. Шўсиз ҳам у кейинги кунларда юрак санчишдан тез-тез шикоят қиладиган бўлиб қолганди.

Она кўнгли сезувчан бўлади деганлари рост экан. Кўза кунда эмас, кунда синаркан. Бир иш ўстада кўл га тушиб қолди. Очининг айтганда қилгиларини бошқалар қилди-ю, лекин мен ҳам воқеа қатнашчиси сифатида жазоландим. Икки йил мўддатга ахлоқ тузатиш колониясига жўнатилдим. Вой ўшандаги оймнинг йилгиларини, мендан ракинганлари. Қилгиларини қилган мен-у, лекин ойм бечора нуқул ўзларини айб-лайдилар.

Онанимнинг ўшандаги қиёфаси кўз ўнгимдан сира-сира нари кетмайди. Колонияда ҳалол ишладим. Жа-воб тегадиган кунлар яқинлашиб қолган эди. Бирдан... айтишга тилим қалмади келмайдим.

Тўсатдан бошлигимиз олдида чақириб қолди. Хузурига кирсам, у менга мўддатидан илгари жавоб текканини, зудлик билан уйга бошимни, онам касалхонада ётганини айтди.

Эртасига узоқ йўл босиб касалхонага етиб келдим. Ойм ётган палатани билиб олиб, ичкарига югуриб кириб кетаётганим, оқ халатли бир киши мени тўхтатиб, кўярда-қўймай ўз хонасига олиб кирди. Унинг саволларига қани энди жавоб бера олсам. Ҳаяжонланганимдан гапирга олмасдим.

— Ҳозир сизни ойнингиз олдида олиб киришадим, — деди у бироз ўзимни тутиб олганимдан кейин. — Лекин, илтимос босиқлик билан гап-лашинг. Яширадиган жойимиз йўқ, онангизнинг аҳволи оғир.

Оқ халатли киши мени ичкарига бошлади. Палатага кирдик. Хона турдаги қароватда онам ётарди. У жуда озим-тўзим, синиққан ранглари доқдек оқариб кетган эди. Теласига боришимиз билан онам кўзини очди. Олдин врачга, кейин менга тикилди. Таниб ўримдан туриб кетмоқчи бўлди. Дарҳол ун елкасидан босиб қолшди. Мен чўқалаб, юзига юзимни қўйдим. У мени бир қўлаб бўйнимдан қучоқлади-да, сўнг, чўқур хўрсиниб: «Ҳайрият сени кўрдим, ўғлим», дедилар.

Кейин бирдан қўларни шалваридан тушди. «Ойи, онажоним!» дея бақириб юбордим. Йўқ, у қайта кўз очмади. Врач қўлимдан тортиб хонадан олиб чиқиб кетди.

Коридорга чиқсам, маҳаллакомиз Хожимурод ака бошчилигида бир неча эркак ва хотинлар туртишарди. Улар индамайгина бирин-кетин мени бағриларига босишди.

— Дадил бўл, ўғлим, — деди Хожимурод ака мени юзга. — Банданинг ҳоли шу.

Онанимни бутун маҳалла кўмди. Маросимларини ҳам ўшалар ўтказишди. Тирк эканман, уларнинг бу яхшиликларини ҳеч қачон унутмайман. Улар олдида умрбод қарздорман. Бу дилим амри. Лекин мени бошқа бир нарсга қийнайди, кечалари уйку бермайдим.

Хўш, энг муҳим бўлган, онам олдидаги қарзимни қандай қили-узаман! Ахир у менинг ҳасратимда кўриб адо бўлди-ку! Ахир волидан меҳрибонимни қаттиқ ранжитдим-ку! Фарзандим дея ёшлигини ҳазон, бағрини гирён қилган беозор одамга қилинган муруват шум! Нахотки онасининг ўлимига сабабчи бўлган фарзанд жазосиз қолса! Ушбуни йўлловчи Аҳмаджон.

Узоқ хаёлга толиб қолдим. — Хўш бунисига нима дедсан! — деди Толбонжон сукунатини бузиб. Биз у билан маспахатлашиб азиз мактабимиз оқимай-тоқимай азиз оқшомхон эътиборига ҳавола ахши-лозим топдим. Шояд бу хат Аҳмаджондек тўғри йўлдан адашган ўшаларга ибрат бўлса. Балки Аҳмаджонга қандай жазо берилишини оқшомхонлар айтишар.

Махмуд КОМИЛЖОНОВ.

РЕДАКЦИЯДАН: Яқою ёлғиз ўғил — Аҳмаджоннинг ёзган мактуби билан танишдингиз, азиз оқшомхон. У ўз қилмишига кўра жазо берилишини талаб қилляпти. Бу ҳуссада сиз қандай фикр-дасиз? Хатларингизга мунтазиримиз.

Иккинчи лекция — «Лекцияни ишлаб чиқариш коллективининг ҳаёти билан боғлаш». Лектор — фалсафа фанлари кандидати Ф. Ким.

(Газетанинг навбатдаги сони 27 апрелда чиқади).

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ШАҲАРНИНГ БАРЧА РАЙОНЛАРИДА

25—30 АПРЕЛЬ КҮНЛАРИ
БАЙРАМОЛДИ САВЗАВОТ ЯРМАРКАЛАРИ
ЎТКАЗИЛАДИ

Ярмаркаларда картошка, қарам, пивз, саримсоқ пивз, помидор, лавлаг, бодиринг, сабзи, редисча, пшлом, турп, ошқўлар, пиртурс мевалари, ёнғоқ, олма, қуритилган мевалар, консервланган сабзавотлар, тирик балнқ, асал савдога чиқарилган.

БУ НОЗУ-НЕЪМАТЛАРНИ ВА МАСАЛЛИҚЛАРНИ

Держинский номили майдон (метронинг «Ленин номили майдон» станцияси), Юнусов бозорларида метронинг «Чилонзор станцияси» атрофида, Фарҳод ярмаркасида, Тўқимачилик комбинати олдида, Марказий бозорда, «Қорақамийш» массивида, Трактор заводи олдида, «1-Корпус» массивида, Ҳамза бозорида (Шоҳлох кўчаси), Сергели бозорида, Яшил бозорида (Ленин райони) ташкил этилган ярмаркалардан

СОТИБ ОЛИШНИНГ ИЗ МУМКИН

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИГА ЧОРЛАЙМИЗ

ДўСТОНА ҚУТЛОВЛАРИ, МУНОСИБ АРМУҒОНЛАРИ, СОВҒАЛАРИ ВА АЛБАТТА ЎЗИГА ХОС ЕҒИМЛИ ТАШВИШИ БИЛАН МАИ БАЙРАМИ ЯҚИНЛАШИБ КЕЛМОҚДА.

АВВАЛ, БАЙРАМ ЛИБОСЛАРИ ҚАҒИДАДА ҲАМ ЎТЛАБ ҚУРИШГА ТУҒРИ КЕЛАДИ.

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИ БАЙРАМОЛДИ САВДОСИ КҮНЛАРИДА ТАВСИЯ ҚИЛАДИ.

БАРЧА ЕШДАГИ ХОТИН-ҚИЗЛАРГА:

кримплен, ацетат шойи, хон атласдан қалта ва узун енгли қилиб тикилган кўйлақлар; мамлакатимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган сидирга рангли ва қатак-қатакли газламалардан тикилган юбкалар; кўп жиллоли хонатласдан барча размерда тикилган миллий кўйлақлар.

СИЗ ТРИКОТАЖ БУЮМЛАРИНИ ҲАМ СОТИБ ОЛИШНИНГ ИЗ МУМКИН.

Тошкентдаги «Малика» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган напроацетат толали кўйлақлар; трикотаж полотносидан тикилган сарафанлар ва жакетли сарафанлар (Венгрия, Польша, Болгария ва мамлакатимизда тайёрланган).

Агарда сиз совга учун сумкалар сотиб олиш ниятида бўлсангиз, Бош универсал магазиннинг чарм-галатерия моллари секциясида — ҳар қилин шилатиш учун, безанши ва хўжалик, пилжа ва спорт мақсадида тутиладиган (мамлакатимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган) сумкалар бор. Бу маҳсулотлар табиий чарм ва чарм ўрнини босадиган сунъий материаллардан турли хил рангда ва фасонда нафис қилиб ишланган. Бу сумкалар модабон деталлар билан безаланган; кнопкалар, застёжкалар, манзарали чоклар.

БАҲОР БАЙРАМИ ТАРАДДУДИ

БАЙРАМ КУНИГА АТАЙЛАВ БЕЖИРИМ ВА ХУШВИЧИМ ТИКИЛГАН ЛИБОС — ЯНГИ ҚҲЙЛАК КИШИНИНГ РУҲИНИ КҲТАРИБ, КАФИЯТИНИ ЧОҒ ЭТИШИ СИР ЭМАС. КИШИ МОДАЛИ ЯНГИ ҚҲЙЛАҚДА ЎЗИНИ ЯНАДА ЭРКИН, ЧИРОЙЛИ, ДАДИЛ ҲИС ҚИЛАДИ.

Янги кўйлақлар, агар зарур бўлса кўйлақлар учун мос келадиган газламалар сотиб олишни кейинги кунларга қолдирмангиз. Шу бугундан оқ харид учун йўл олишингиз мумкин.

ФРУНЗЕ САВДО МАРКАЗИДА —

ХОТИН-ҚИЗЛАР УЧУН ГАЗЛАМАЛАР ВА ТАЙЕР ЛИБОСЛАР

СОТУВГА ҚҲЙИЛГАН

табиий, сунъий ва ацетат шойи, парча, хонатлас газламалари

турли моделда тикилган кўйлақлар — паста қараб ёни қирқилган; эркин қиёфали, кўкрак бурмали; миллий кўйлақлар, ёзги костюмлар.

ФРУНЗЕ САВДО МАРКАЗИ (телефон 55-39-66).

ТРИКОТАЖ—БОЛАЛАРГА!

ТРИКОТАЖДАН ТИКИЛГАН БУЮМЛАР ЕНГИЛ, ИСИҚ, ҚҲЛАЙДИР... УЛАР ГИЖИМЛАНМАЙДИ, ЯХШИ ЮВИЛАДИ, ЎЙИН ПАЙТИДА БОЛАНИ СИЇИБ ҚҲЙМАЙДИ.

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ»

ЧАКАНА-САВДО ФИРМАСИНИНГ МАГАЗИНЛАРИДА

БАРЧА ЕШДАГИ БОЛАЛАР УЧУН ТРИКОТАЖ БУЮМЛАРИ КЕНГ ҚҲЛАМДА СОТУВГА ҚҲЙИЛГАН: КОСТЮМЛАР (шмиллар ва свитерлар) ТУРЛИ ХИЛ РАНГДА;

ЗАНТОРИ, МОШРАНГ, ҚИЗИЛ РАНГДАГИ ҚҲЙЛАКЛАР;

ЖИГАРРАНГ, САРИҚ, ҚИЗИЛ КОФТОЧКАЛАР; ТҲР ТҲЖИМА БИЛАН БЕЗАҚЛАНГАН ТУНГИ ҚҲЙЛАКЛАР, ПЛАВКИЛАР, МАЙКАЛАР.

МАГАЗИНЛАРИНИНГ АДРЕСИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ: «БОЛАЛАР ДУНЁСИ» — Октябрь бозори, Соат 9 дан 19.00 гача ишлайди. Магазин танаффуссиз ва дам олиш кунисиз ишлайди.

1-филиали — Марназ-1 квартал, 4-уй. Иш соати 9 дан 20.00 гача. Танаффуссиз ишлайди. Душанба дам олиш кунини.

2-филиали — Марназ-2 квартал, 5-уй. Иш соати 9 дан 20.00 гача. Танаффуссиз ишлайди. Душанба дам олиш кунини.

3-филиали — Луначарский шоссе, 76-уй. Иш соати 10.00 дан 19.00 гача, танаффус 14.00 дан 15.00 гача. Душанба дам олиш кунини.

4-филиали — Фарҳод ярмаркаси, магазин соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус 14.00 дан 15.00 гача. Душанба дам олиш кунини.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИҒОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-24)

пайшанба

9.00 «Время».

9.40 Мультифильм.

10.05 «Фан ва тейн» нал.

10.15 «Кармен» Партофалари.

11.15 «Ужар қўнғин» Фильм-спектакль.

12.40 Англияликлар.

15.00 Янгиликлар.

15.20 «Ток новос» билан. Телевизион раси.

15.35 «Рус тили».

16.05 СССР ҳалқ эрки зитор Е. Ҳазинаридан концерт.

16.50 «Танзани» Кинотек коммунит оброти.

17.20 «Совет тасвир» 17.50 «Усмирлар номи» 18.15 «Москва ва ошом» 18.45 «Миллионлар верситети» «Милит — инсон» 19.15 «Дунё воқеалари» 19.30 «Ялла» аналитик черти.

20.00 «Хазирги дар ва ҳаракати».

20.35 «Музыка ҳамма» 21.30 «Время».

22.00 «Шахмат токи» да» (Г. Каспаров — 1. лов дьяогорини мажнукларига дои) 22.35 «Дунё воқеалари» 22.50 «Кайтадан тикланалар».

9.00 Эргалабон тиканоти» 9.15—9.35 «Кувончиги тили».

12.00 «Оналарнинг мажнукларига дои» 12.30 — 12.40 «Миллионлар верситети».

14.35 Чет эл тасвирлари» Т. Гейнсборн.

15.20 «Шаҳар узра қуш» диний фильм, сўнг 15.35 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар.

18.45 «Ясна Полна» ли фильм.

18.55 «Кўнж, роман» 19.30—20.30 «Қишлоқ мири».

20.45 «Усмирлар дунёси» 21.30 «Время».

22.00 «Қўнғиндо» Тен бадий фильм тиканоти (Польша) 3-серия.

23.20 «Хоккей бўйича СССР пикоти. МАКС — 3-дар».

10.00 «Ахборот».

10.20 «Чинор остидаги диний фильм» (Ўзбекистон тўғрисида).

11.30 «Қўнғинлар ишлаб чиқариш» (Ўзбекистон тўғрисида).

11.30 «Қўнғинлар ишлаб чиқариш» (Ўзбекистон тўғрисида).

12.00 «Ахборот» (рус.) 12.30 «Уку» программаси.

13.00 Янгиликлар.

18.00 Янгиликлар.

18.15 Мультифильм.

18.25 «Адабий альян» (Ўзбекистон тўғрисида).

19.10 «Энлизи, изланиш» фильти».

19.30 «Ахборот» (рус.) 19.45 «Оперетта театри» 20.30 «Ахборот».

20.50 «Алла Аблеберди» лайдим. Фильм-спектакль.

21.30 Москва. «Время».

22.00 «Мустақкам озун учун».

22.15 П. Кодиров. «Омис» Видеofilm. 3-чак.

23.20 Янгиликлар.

9.00—16.15 МТ II

18.10 Кўрсатувлар программаси. Чебоксарлар фильи.

18.30 Байрамолди реалмис.

18.50 Уку» программаси.

19.30 «Иккила» «Друби» 19.45. Телефильм.

19.55 Тошкент янгиликлар.

20.10 «Шунчаки ҳазин» часи.

21.30 МТ II.

Октябрь районидеги мал Икромов номилида тамабто томонидеги зиев Баходир номилида 287052 номерли ган

8-синфини ТУГАТЛАНТИНГ ТУРГИНИДА ТУВУХОМА БЕКОР ҚИЛНАДИ

Ўзбекистон ССР тиканоти